

ВІД НАПИСАННЯ ДО ПИСЬМА

Методика проведення каліграфічної хвилинки у 2–4-х класах

Наталія ЗІЛІНСЬКА, викладач каліграфії/графіки письма, викладач-методист, Самбірський педагогічний коледж імені Івана Филипчика, Львівська обл.

В останні роки висловлюється думка про те, що треба зменшити кількість письмових завдань, аби розвантажити учнів. Але виявляється, що каліграфічні вміння не тільки сприяють вихованню культури ведення записів, а ще й тісно пов'язані із загальним розвитком дитини. Дослідження психологів засвідчують: повторення рукою форми літер має великий вплив на активність нейронів. Це сприяє розвитку здатності дитини навчатися, генерувати нові ідеї та краще запам'ятовувати інформацію.

Отже, формуванню графічних навичок слід приділяти увагу не тільки в період опанування грамоти, а й у 2–4-му класах. Етапи такої роботи розкриває автор.

Поганий почерк свідчить про неусвідомлення учнем алгоритму дій під час написання літер (звідки починати, куди вести, де закінчити). Тож, удосконалюючи графічні навички каліграфічного письма учнів, необхідно запропонувати їм аналітичні вправи для поелементного аналізу структури малих і великих літер та синтетичні — на конструювання різних літер, буквосполучень, складів з використанням однакових елементів, принципу безвідривності тощо.

Досвід педагогічної діяльності засвідчує, що під час літніх канікул діти, як правило, втрачають раніше сформовані початкові графічні навички письма, а це негативно відображається на його якості та швидкості, особливо на початку навчального року. Рухи учнів скуті, лінії вони проводять з великим напруженням, забувають і плутають написання окремих літер. Як наслідок, письмо стає неохайним, нерозбірливим. Подолати ці недоліки допоможе саме хвилинка каліграфії — одна з форм удосконалення навички каліграфічного письма.

Такий етап уроку має невелику тривалість — 1-2 хвилини. Протягом цього часу учні пригадують написання тієї чи іншої літери, закріплюють правильне поєднання елементів. Важливо, аби педагог не дублював пояснення написання літери, як у 1-му класі, а ставив навідні запитання, що спонукатимуть дітей пригадати алгоритм написання

графічного знака чи його сполучень відповідно до вимог чинної навчальної програми. Окрім того, під час каліграфічної хвилинки вчитель може актуалізувати знання учнів з теми, налаштувати їх на сприймання нового матеріалу.

Наведемо зразки проведення хвилинки каліграфії у 2–4-х класах. Завдання розроблено з урахуванням рівня сформованості навички письма на різних етапах навчання дітей у початковій школі.

2-й клас

I семестр

*У к кр на Україна
Наша держава — Україна.*

— Проведімо каліграфічну хвилинку. Візьміть ручки в руки і запишіть велику літеру **У**. Пригадайте її написання. Зі скількох елементів складається літера? (З двох: пряма похила із заокругленням вгорі та внизу, пряма подовжена із заокругленням внизу).

— Звідки почнемо писати перший елемент? (Трохи нижче надрядкової лінії).

— Продемонструйте, як писатимете цю літеру, в повітрі безвідривно.

— А тепер відступіть від початку робочого рядка в зошитах на ширину малої літери **и** і запишіть перший елемент літери **У**. Обов'язково звертайте увагу на нахил

контрольної похилої лінії. Не відриваючи руки, напишіть другий елемент. Пам'ятайте, що другий елемент літери **У** торкається надрядкової і нижньої рядкової лінії.

— Запишіть маленьку літеру **к**, відступивши від попередньої літери **У** на ширину малої літери **и**.

— Де запишемо цю літеру? (У межах робочого рядка, тому що це мала літера).

— Завдання наступне: дотримуйтесь співвідношення у написанні літери **к** і принципу безвідривності у написанні її другого і третього елементів.

— Прочитайте буквосполучення, яке ми зараз запишемо. (кр).

— Які звуки чуєте? ([к], [р]).

— Якими буквами їх позначаєте? (к, р).

— Пригадайте, який вид з'єднання ви використали. Правильно, у цьому буквосполученні верхнє з'єднання. Отже, де ви закінчите писати літеру **к**? (На верхній рядковій лінії).

— Чому? (Бо саме звідти ми починаємо писати перший елемент літери **р**).

— Запишіть це буквосполучення каліграфічно у тому ж робочому рядку, що й літеру **к**.

— Тепер пропускаємо відстань на ширину маленької літери **и** від попереднього буквосполучення і починаємо писати склад **на**.

— Поміркуйте, де ви закінчите писати літеру **н**. (На середині робочого рядка). Відступіть на ширину

**Стараємось, і вже нам стало звично
У зошитах писати каліграфічно.**

(Це та наступне фото надіслала О.Кінаш,
СШ № 8, м. Самбір, Львівська обл.)

першого елемента літери **а** і від середини робочого рядка, напишіть овал, що плавно переходить у пряму похилу лінію із заокругленням унизу. Закінчіть писати другий елемент букви **а** на середині робочого рядка. Стежте за нахилом літер.

— Запишіть у цьому рядку слово **Україна**.

— З якої літери ви пишете це слово?

— Чому з великої букви?

— Зверніть увагу на правильне поєднання великої літери **У** з маленькою літерою **к**: Ведіть з'єднувальну лінію зліва направо, знизу вгору до верхньої рядкової лінії. Пам'ятайте: всі елементи букв у слові треба

писати під одним нахилом.

Завдання за змістом каліграфічної хвилинки

- Поділіть слово *Україна* на склади.
- Визначте у ньому наголос.
- Складіть з цим словом речення і запишіть його в наступному робочому рядку.

Учні записують речення з коментуванням.

Наша держава — Україна.

— Скільки слів у реченні?

— Назвіть перше слово (друге, третє).

— Пам'ятайте, що кожне слово в реченні слід писати окремо.

Бібліографія

ДОПОМОЖЕ ШТРИХУВАННЯ ЗРОБИТЬ ЗАХОПЛИВИМ НАВЧАННЯ

Маєте бажання наповнити уроки письма цікавим змістом, знизити рівень утомлюваності учнів, формувати у них позитивну мотивацію та інтерес до навчання? Тоді скористайтеся різноманітними ігровими прийомами підготовки руки до письма, які подано в *«УПШ», 2015, № 5*.

У статті автор розкриває такі питання:

- Штрихування — цікавий, легкий і доступний прийом формування навичок каліграфічного письма.
- Якими матеріалами слід послуговуватися під час використання прийому штрихування.
- Методика організації діяльності учнів з різних видів штрихування.
- Розвиток мислення і мовлення дитини у ході формування навички письма.

Замовляйте попередні номери журналу на сайті upsh.com.ua

Вітаємо всіх, хто обрав

комплект підручників для 2 класу
від видавництва "Світлич"

Ми гарантуємо повну методичну підтримку педагогам, які користуються нашими підручниками

- ☀ Розгорнуті календарно-тематичні плани
- ☀ Комплекти робочих зошитів з інтегрованих курсів
- ☀ Навчальний зошит з інформатики
- ☀ Збірка компетентнісних завдань (для підсумкових контрольних робіт)
- ☀ Додаткові навчально-методичні матеріали на сайті svitdovkola.org

Щиро дякуємо за довіру!

Щоб не пропустити наші новинки,
підпишіться на розсилку на сайті:

SvitDovkola.org